

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autorka práce: Bc. Linda Dubská

Název práce: Programy podpory zdraví na základních školách v Jihočeském kraji

Autorka posudku: Mgr. Eva Tušková

Bc. Linda Dubská se ve své práci zaměřila na prozkoumání realizace programů podpory zdraví na základních školách v Jihočeském kraji. S ohledem na nepříznivý vývoj indikátorů rizikových faktorů zdravotního stavu českých dětí a mládeže je toto téma relevantní a zcela jistě si zaslouží podrobnější zkoumání.

Autorka si v úvodní části stanovuje dva cíle – zkoumat postoje ředitelů základních škol k programům podpory zdraví, a dále zkoumat postoje ředitelů k účinnosti programů. Autorce bohužel musím vytknout nesoulad definic cílů v různých částech práce, dále nesoulad cílů, definovaných na s. 19 a navazujících výzkumných otázek, a nakonec nesoulad výzkumných otázek a obsahu empirické části práce (např. ani jedna z otázek se nevztahuje k dotazníkovému šetření u žáků, které je také součástí empirické části). S těmito problémy souvisí i nejasné vymezení výzkumného problému a není tedy jasné, co bude autorka zkoumat a proč (např. proč je vhodné zkoumat postoje ředitelů k účinnosti programů, spíše nežli měřit efektivitu konkrétního programu; co získáme srovnáním postojů ředitelů s postoji pracovníků SZÚ apod.).

V práci nalezneme výkladové rámce z oblasti teorie implementace a determinant zdraví. Zahrnutí teorie implementace je vhodné, ale tato teorie není v práci bohužel dále využita. Pokud by autorka chtěla zkoumat implementační deficit v oblasti realizace programů podpory zdraví, mohla by se o poznatky z této oblasti opírat buď již při tvorbě výzkumného nástroje (tj. scénáře rozhovoru), případně by tuto teorii mohla využít pro vysvětlení empirických zjištění z polo-strukturovaných rozhovorů s řediteli škol a pracovníky SZÚ. Podoba scénáře rozhovoru však toto neumožňuje. Dalším teoretickým východiskem, které autorka v práci uvádí, jsou determinanty zdraví u žáků ZŠ. Tato teorie slouží spíše pro kontext a není nijak dále využita.

V rámci empirické části autorka postupně realizovala polo-strukturované rozhovory s pěti řediteli škol, třemi pracovníky SZÚ (z odd. podpory zdraví), a dále realizovala případovou studii jedné vybrané školy, v rámci níž proběhl rozhovor s ředitelem, dotazníkové šetření u 122 žáků a pěti rodičů. Pozitivně hodnotím zdůvodnění výběru ředitelů, které v minulé verzi chybělo. Rozhovory i dotazníková šetření se zaměřovaly na postoje vůči programům podpory zdraví. U ředitelů, pracovníků SZÚ a rodičů je zaměření na postoje vůči programům podpory zdraví obhajitelné, u žáků je takovéto dotazování spíše nevhodné. Použitý výzkumný nástroj pro žáky z hlediska formulací zcela neodpovídá cílové skupině žáků 3.-9. tříd (viz Přílohu 4). Domnívám se, že žák 3. třídy není schopen na většinu položených otázek validně odpovědět. Např. není možné očekávat, že žáci budou vnímat, do jakého programu jsou zrovna zapojeni a budou schopni sami posoudit, zda ten který program měl pozitivní vliv na jejich životní styl a rizikové chování. Domnívám se, že informace o tom, do jakého programu byly žáci na prvním a druhém stupni zapojeni, bylo možné získat od vedení školy. Výsledky realizovaného šetření proto bohužel není možné považovat za validní.

Případová studie byla realizována na škole, kde probíhá více programů, a v rámci rozhovorů s ředitelem školy nebyly otázky strukturovány dle těchto programů. Budeme-li se ptát na to, zda řediteli připadají obecně programy podpory zdraví efektivní, nedojdeme k příliš prakticky využitelným zjištěním. Jak autorka sama píše na s. 70, „(...) záleží tudíž na tom, jaké programy

ředitel zvolil, což mohlo výrazně ovlivnit výslednou odpověď“.

Určitou variantou k postupu autorky by bylo na základě předchozího zmapování probíhajících programů podpory zdraví v Jihočeském kraji, a případně i rozhovorů s řediteli škol, zúžení případové studie na konkrétní program, jehož efektivita nebyla dosud hodnocena a rigorózní zhodnocení pomocí měření změny znalostí, postojů, a případně i chování, u žáků. Případně bylo možné práci zúžit čistě na překážky implementace tohoto typu programů na školách.

Části zaměřené na přehled poznatků o podpoře zdraví a souhrn výsledků hodnocení efektivit některých programů jsou velmi pěkně zpracované. Z těchto částí je patrné, že autorka využila potenciál povinné praxe v SZÚ.

Formální úprava textu je v pořádku a v tomto ohledu byla práce, oproti minulé verzi, velmi vylepšena.

Výše popsané deficity vyplývají zejména z nejasného vymezení výzkumného problému, cílů a otázek. Ačkoliv tedy autorka diplomovou práci (oproti předchozí verzi) obohatila o další vlastní sběr dat u žáků ZŠ, zaměření a způsob provedení tohoto kroku celkovému vyznění práce neprospěl.

Diplomovou práci doporučuji přijmout k obhajobě.

Z výše uvedených důvodů ale doporučuji se v rámci obhajoby zaměřit na diskusi logiky práce (provázání vymezení a zdůvodnění výzkumného problému, cílů, otázek, teorie a zvolených metod), a dle průběhu obhajoby ji hodnotit stupněm 3, nebo 4.

Datum: 25. 1. 2017

Podpis: